

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Akersgata 64

0180 Oslo

Oslo 25. september 2025

Høringsinnspill til NOU 2025: 5 Kvinners arbeidshelse - Kunnskap og tiltak

Norsk Radiografforbund organiserer radiografer og stråleterapeuter. I hovedsak yrkesgrupper ansatt i sykehus og innen private tjenester for bildediagnostikk.

Våre medlemmer er utsatt for et fysisk og emosjonelt belastende arbeidsmiljø med høy risiko for muskel- og skjelettlidelser, søvnproblemer og utbrenthet. Yrket inngår i sykehusenes beredskap og innebærer ugunstige arbeidstider på kveld og natt samt i helger- og høytider. Dette er videre relasjonelle yrker med utstrakt kontakt med pasienter i alle livets faser. Yrket er også preget av lav grad av autonomi med lite kontroll på arbeidsmengde.

Ifølge Helsepersonellkommisjonen i 2023 utgjør kvinner 73 prosent av yrkesgruppen, noe som stemmer bra med våre egne tall på kjønnsfordelingen i medlemsmassen. Vi har indikasjoner på at våre grupper speiler det generelle som beskrives i rapporten, at kvinner har høyere sykefravær enn menn. Vi har ikke tall som tilsier at våre grupper skiller seg fra andre helsearbeidere på dette området. Vi har ikke indikasjoner på at sykefravær spesifikt for menn blant våre medlemmer skiller seg fra det generelle i samfunnet, med et lavere sykefravær enn det kvinner har.

Størstedelen av radiografer og stråleterapeuter arbeider heltid, 95 prosent ifølge Helsepersonellkommisjonen. Vår medlemsmasse skiller seg dermed noe fra andre kvinne-dominerte yrker der høy andel av deltid er mer vanlig.

Vi mener det er viktig at der påpekes at kvinner har andre utfordringer enn menn; knyttet til graviditet, menstruasjon, barnefødsler samt overgangsalder. Det er en viktig erkjennelse og et utgangspunkt for videre arbeid og for å gjøre tilpasninger spesifikt knyttet til kvinners arbeidshelse. Det er mange gode forslag til tiltak i rapporten.

Vi vil trekke fram og kommentere noen.

Systematisk forebyggende og helsefremmende arbeidsmiljøarbeid i virksomhetene

En styrking av HMS-arbeidet er et godt tiltak som vi støtter at fremheves og understrekes viktigheten av.

Arbeidsorganisering og lederstrukturer som fremmer god kvinnearbeidshelse

Her vil vi peke på at dersom ledere skal kunne bidra til arbeidsorganisering som fremmer god arbeidshelse, må ledere ha et lederspenn som innebærer en reell mulighet til å følge opp sine

ansatte på en god måte. Dette gjelder ikke minst i sykehusavdelinger med komplekse tjenester og der ansatte arbeider i døgnkontinuerlige turnusordninger.

Partssamarbeid som fremmer kvinners arbeidshelse

Vi er tilhengere av å videre dyrke fram partsamarbeidet. Det kollektive avtaleverket er et godt utgangspunkt for samarbeidet mellom arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene. Vi anbefaler tiltak som bidrar til større forståelse for viktigheten av partssamarbeidet i virksomhetene. Partene lokalt er oftest de som er i posisjon til å peke på hva som vil kunne fungere og som kan fremme god arbeidshelse.

Arbeidsliv tilpasset kvinners livsfaser

I rapporten påpekes det at helseforhold som i utgangspunktet ikke er forårsaket av arbeidsmiljøet, påvirker kvinners tilknytning til og deltakelse i arbeidslivet. Et moment vi har kommentert tidligere i vårt høringsinnspill. Det er imidlertid viktig å påpeke at her vil det være store individuelle forskjeller; rapporten har allikevel en strukturell tilnærming til dette. Det tror vi er hensiktsmessig.

Med det i mente støtter vi at det søkes å legge bedre til rette for gravide og ammende kvinner slik at det blir enklere å kombinere arbeids- og familieliv. Generelt støtter vi videre tiltak som gjør det lettere å kunne stå i arbeid gjennom livets ulike faser.

Generell kommentar

Noen av tiltakene vil gjelde alle arbeidstakere, kvinner og menn, hvilket er bra. Så kan man tenke seg at gevinsten knyttet til en bedret arbeidshelse vil kunne være størst blant kvinner gitt det høyere sykefraværet for kvinner.

I partssamarbeidet vil vi også trekke fram tillitsvalgtes rolle. Arbeidstidsordninger er en sentral del av de tillitsvalgtes arbeid. Forutsigbarhet i arbeidstidsordninger er helt vesentlige for et helsefremmende arbeidsliv i alle livets faser.

Det er gode poenger i rapporten om trivsel og helse på arbeidsplassene knyttet til autonomi, medvirkning, medbestemmelse og faste og trygge stillinger. Også her vil vi påpeke den rollen tillitsvalgte og vernetjenestene bør ha innen medvirkning og medbestemmelse.

Vennlig hilsen

Bent R Mikalsen